

نقش سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی افغانستان در مبارزه با مواد مخدر

عزیزاحمد فضلی^{۱*}، محمدحنیف معاذ^۲، خالداحمد حبیب^۳

چکیده

مبارزه با مواد مخدر یکی از جدی‌ترین چالش‌های افغانستان است. این تحقیق به بررسی نقش سیاست خارجی و دیپلماسی افغانستان در مدیریت این بحران از طریق تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی پرداخته است. اهمیت این تحقیق در تبیین فرصت‌های همکاری با کشورهای دیگر و سازمان‌های بین‌المللی برای مقابله با تولید، قاچاق و مصرف مواد مخدر نهفته است. پرسش اصلی تحقیق این بوده است که: چه گونه سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی افغانستان می‌تواند از طریق تقویت همکاری‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، نقشی مؤثر در کاهش بحران مواد مخدر ایفا کنند؟ این مطالعه با رویکرد مختلط و استفاده از روش‌های تحلیلی و توصیفی انجام شده و داده‌ها از منابع کتابخانه‌ای گردآوری و تحلیل شده‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهند که: سیاست خارجی و دیپلماسی افغانستان می‌تواند با بهره‌گیری از همکاری‌های منطقه‌ای، استفاده از معاهدات بین‌المللی، و جذب کمک‌های فنی و مالی، تأثیر مثبتی در کاهش تولید و قاچاق مواد مخدر داشته باشند؛ همچنین، ارتقای ظرفیت‌های دستگاه دیپلماسی، توسعه روابط با کشورهای مسیر ترانزیت و اجرای برنامه‌های مشترک ضد مواد مخدر از اهمیت بالایی برخوردار است. این اقدامات می‌تواند به کاهش معضلات امنیتی، اقتصادی و اجتماعی مرتبط با مواد مخدر کمک کرده و تصویر افغانستان را به‌عنوان یک شریک فعال در مبارزه جهانی با مواد مخدر تقویت کند. نتایج تحقیق می‌تواند به سیاست‌گذاران و محققان در تدوین استراتژی‌های مؤثرتر برای مقابله با این بحران کمک کند.

واژه‌گان کلیدی: افغانستان، سیاست خارجی، دستگاه دیپلماسی، مبارزه با مواد مخدر.

غالب (فصلنامه بین‌المللی مطالعات حقوقی، سیاسی و روابط بین‌الملل)
دوره و سال چهاردهم نشراتی، پیاپی ۴۸ شماره اول، بهار ۱۴۰۴

^۱دیارتمت روابط بین‌الملل، پوهنځی/ دانش‌کده حقوق و علوم سیاسی، مؤسسه تحصیلات عالی ملی، کابل، افغانستان (نویسنده مسؤول: azizahmadfazli200@gmail.com).

^۲دیارتمت ثقافت اسلامی، پوهنځی/ دانش‌کده حقوق و علوم سیاسی، مؤسسه تحصیلات عالی ملی، کابل، افغانستان (Hanifmoaz48@yahoo.com).

^۳پوهندوی دیارتمت ژورنالیزم و ارتباطات عامه، پوهنځی/ دانش‌کده زبان و ادبیات، پوهنتون/ دانشگاه پکتیا، پکتیا، افغانستان (habib.khalid5@gmail.com).

این مقاله تحت مجوز بین‌المللی Creative Commons Attribution 4.0 International License منتشر شده است.

Research Article

ISSN

P: 2788-4155

E: 2788-6441

Ghalib

Received: 20/ 12/ 2024

Accepted: 17/ 03/ 2025

Published: 22/ 03/ 2025

OPEN ACCESS

<<https://ghalibqjournal.com/index.php/ghalibqjournal>>

DOI: <https://doi.org/10.58342/ghalibqj.V.14.I.1.4>

PP: 43 - 65

The Role of Afghanistan's Foreign Policy and Diplomatic Apparatus in Combating Narcotics

ID

ID

ID

Aziz Ahmad Fazli^{1*}, Muhammad Hanif Moaz², Khalid Ahmad Habib³

Abstract

Combating narcotics is one of Afghanistan's most pressing challenges. This research examines the role of Afghanistan's foreign policy and diplomatic apparatus in managing this crisis through strengthening regional and international cooperation. The significance of this study lies in its exploration of collaborative opportunities with other countries and international organizations to counter the production, trafficking, and consumption of narcotics. The central research question is: How can Afghanistan's foreign policy and diplomatic apparatus play an effective role in reducing the narcotics crisis through the enhancement of international and regional cooperation? This study adopts a mixed-methods approach, employing both analytical and descriptive methods, with data collected and analyzed from library sources. The findings indicate that Afghanistan's foreign policy and diplomacy can positively contribute to reducing narcotics production and trafficking by leveraging regional cooperation, utilizing international treaties, and attracting technical and financial assistance. Additionally, enhancing the capacity of the diplomatic apparatus, expanding relations with transit-route countries, and implementing joint anti-narcotics programs are of critical importance. These measures can help mitigate the security, economic, and social issues associated with narcotics while reinforcing Afghanistan's image as an active partner in the global fight against drugs. The study's results can assist policymakers and researchers in developing more effective strategies to address this crisis.

Keywords: Afghanistan, Foreign Policy, Diplomatic Apparatus, Combating Narcotics.

¹ Department of International Relations, Faculty of Law and Political Science, Melli Institute of Higher Education, Kabul, Afghanistan (Corresponding author: azizahmadfazli200@gmail.com).

² Department of Islamic Culture, Faculty of Law and Political Science, Melli Institute of Higher Education, Kabul, Afghanistan (Hanifmoaz48@yahoo.com)

³ Associate Professor, Department of Journalism and Public Relations, Faculty of Language and Literature, Paktia University, Paktia, Afghanistan (habib.khalid5@gmail.com).

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License

۱. مقدمه

افغانستان با چالش‌های عمیق اقتصادی، اجتماعی و امنیتی ناشی از تولید مواد مخدر در جهان مواجه است. کشت و قاچاق مواد مخدر، علاوه بر پیامدهای داخلی، بحران‌هایی در سطح منطقه‌یی و بین‌المللی ایجاد کرده است، که مدیریت آن نیازمند هم‌کاری‌های گسترده جهانی است (Stepanova, 2021:10). از اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی افغانستان به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده مواد مخدر سنتی شناخته می‌شد (UNODC, 1992)؛ بااین‌حال، طبق گزارش دفتر سازمان ملل در امور جرم و مواد مخدر در نوامبر ۲۰۲۳ م. تولید تریاک در افغانستان با کاهش ۹۵ درصدی همراه بوده و میانمار جای‌گاه نخست را به‌عنوان تولیدکننده تریاک تصاحب کرده است (UNODC, 2024).

مبارزه با مواد مخدر یکی از مهم‌ترین چالش‌های افغانستان است. نقش سیاست خارجی و دیپلماسی افغانستان در مدیریت این بحران بسیار حیاتی است. هم‌کاری‌های بین‌المللی و منطقه‌یی می‌توانند به تقویت تلاش‌های داخلی برای کاهش تولید و قاچاق مواد مخدر کمک کرده و با جذب کمک‌های مالی و فنی، به بهبود وضعیت امنیتی، اقتصادی و اجتماعی کشور یاری رسانند.

این تحقیق به دلیل بررسی نقش دیپلماسی در مبارزه با مواد مخدر، از اهمیت ویژه‌یی برخوردار است. بررسی این موضوع می‌تواند به شناسایی فرصت‌های هم‌کاری با کشورهای دیگر و سازمان‌های بین‌المللی منجر شود و بستری برای ایجاد تلاش‌های مشترک جهت مقابله با معضلات مرتبط فراهم آورد؛ هم‌چنین، تحقیق حاضر می‌تواند به‌عنوان یک منبع معتبر برای محققان، سیاست‌گذاران و عموم افراد عمل کرده و درک به‌تری از چالش‌های موجود و راه‌کارهای مؤثر برای مقابله با آن‌ها ارائه دهد.

باتوجه به نوآوری و جدیدبودن این موضوع پژوهشی، تاکنون مطالعه‌یی مستقل و جامع در این زمینه صورت نگرفته است؛ بااین‌حال، در کتابی با عنوان *سیاست خارجی افغانستان از ۲۰۰۱ تا ۲۰۲۰ میلادی*، نوشته غلام‌سخی سروری، سیاست خارجی افغانستان در دوره‌های ریاست‌جمهوری حامد کرزی و اشرف غنی مورد بررسی قرار گرفته است. هرچند محور اصلی این کتاب به‌طور مستقیم بر مبارزه با مواد مخدر متمرکز نیست، اما به‌طور غیرمستقیم به تأثیر سیاست خارجی افغانستان بر مسائلی نظیر قاچاق مواد مخدر پرداخته شده است.

علاوه براین، مقاله‌یی با عنوان (U.S. Counternarcotics Strategy in Afghanistan) به قلم Vanda Felbab-Brown، سیاست‌های خارجی ایالات متحده در افغانستان را تجزیه‌وتحلیل کرده است. در این مقاله، چه‌گونه‌گی تعامل سیاست‌های ایالات متحده با تجارت مواد مخدر و شبکه‌های قاچاق در افغانستان بررسی شده است. نویسنده هم‌چنین به تلاش‌های دیپلماتیک و هم‌کاری‌های بین‌المللی اشاره می‌کند، که افغانستان در آن‌ها مشارکت داشته است. این مقاله به‌طور

خاص ارتباط میان سیاست خارجی افغانستان و مبارزه با مواد مخدر را به‌عنوان بخشی از استراتژی‌های کلّی مبارزه با قاچاق مواد مخدر تحلیل می‌کند؛ در نتیجه، تحقیق حاضر، تحقیقی بکر و تازه در ارتباط به موضوع است.

هم‌چنان مقاله‌یی با عنوان «محیط‌شناسی امنیتی گسترش بحران ناکوتروریسم در افغانستان؛ مطالعه موردی داعش خراسان» توسط مهدی هدایتی شهیدانی و مهدی پادروند در فصل‌نامه محیط‌شناسی راه‌بردی جمهوری اسلامی ایران (۱۴۰۳) منتشر شده است. این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از نظریه محیط‌شناسی امنیتی، تأثیر فعالیت‌های داعش خراسان بر گسترش بحران ناکوتروریسم و قاچاق مواد مخدر در افغانستان و منطقه را بررسی می‌کند. یافته‌های تحقیق نشان داده است، که فعالیت‌های داعش خراسان منجر به معضلات امنیتی نظیر گسترش فعالیت‌های تروریستی، حذف مخالفان، آدم‌ربایی و بمب‌گذاری‌های متعدد در افغانستان و کشورهای هم‌سایه شده است؛ هم‌چنین، مشکلات اقتصادی مانند ایجاد اقتصاد سیاه، معضلات اجتماعی نظیر بیعت با سایر گروه‌های افراطی و معضلات سیاسی از جمله عدم ایجاد یک دولت باثبات سیاسی در کابل از دیگر تأثیرات ناکوتروریسم داعش خراسان در افغانستان به شمار می‌رود.

هدف این تحقیق، تحلیل و بررسی نقش سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی افغانستان در توسعه هم‌کاری‌های منطقه‌یی و بین‌المللی به‌منظور مقابله با تولید، قاچاق و مصرف مواد مخدر است. این مطالعه، به‌ویژه بر شناسایی و ارزیابی استراتژی‌ها و تلاش‌های دیپلماتیک افغانستان در ایجاد تقویت هم‌کاری‌های چندجانبه جهت مبارزه با بحران مواد مخدر تمرکز دارد.

پرسش اصلی این تحقیق بررسی این موضوع است که سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی افغانستان چه‌گونه می‌توانند با تقویت هم‌کاری‌های بین‌المللی و منطقه‌یی، نقشی مؤثر در مهار بحران مواد مخدر ایفا کنند.

این مطالعه با بهره‌گیری از رویکرد مختلط و استفاده از روش‌های تحلیلی و توصیفی، داده‌های گردآوری‌شده از منابع کتاب‌خانه‌یی را بررسی و تحلیل می‌کند.

نتایج تحقیق نشان می‌دهد که سیاست خارجی و دیپلماسی افغانستان ظرفیت بالایی در کاهش تولید، قاچاق و مصرف مواد مخدر دارند. توسعه هم‌کاری‌های بین‌المللی، استفاده از توافق‌نامه‌های جهانی، جذب کمک‌های مالی و تخصصی و تعامل مؤثر با کشورهای منطقه و سازمان‌های بین‌المللی، از جمله راه‌کارهای کلیدی محسوب می‌شوند؛ علاوه‌براین، ایجاد فرصت‌های اقتصادی جای‌گزین و برنامه‌های توسعه‌وی می‌تواند نقش مهمی در کاهش وابسته‌گی به تولید مواد مخدر ایفا کند.

۲. اهمیت مسئله مواد مخدر در افغانستان

افغانستان با چالش‌های جدی ناشی از کشت، تولید و قاچاق این مواد روبه‌رو است. معضل مواد مخدر نه تنها اقتصاد، بل که امنیت، سلامت اجتماعی و جای‌گاه بین‌المللی این کشور را تحت تأثیر قرار داده است. این مسئله به یکی از عوامل اساسی در تداوم ناامنی و بی‌ثباتی تبدیل شده و ارتباط مستقیمی با گروه‌های مسلح غیرقانونی، فساد اداری و بحران‌های اجتماعی دارد؛ باتوجه به تأثیرات گسترده مواد مخدر بر جامعه افغانستان و جهان، پرداختن به این موضوع از جنبه‌های مختلف، از جمله سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و صحتی، ضروری است. درک عمیق‌تر این پدیده می‌تواند راه‌کارهای مؤثرتری برای کاهش تولید، کنترل قاچاق و مقابله با اعتیاد ارائه دهد. در این نوشتار، به بررسی اهمیت مسئله مواد مخدر در افغانستان و پیامدهای آن خواهیم پرداخت.

۲-۱. تأثیرات اجتماعی و تهدید امنیت اجتماعی

مواد مخدر به‌عنوان یکی از جرایم سازمان‌یافته فراملی، از کشت تا مصرف، فرایند پیچیده‌ای را طی می‌کند، که زمینه‌ساز افزایش خشونت، جنایت و ناامنی می‌شود. این معضل اجتماعی بر امنیت اجتماعی تأثیر منفی گذاشته و با ایجاد مشکلات روانی و جسمی برای افراد، فشار زیادی بر سیستم صحت و درمان وارد می‌کند. اعتیاد به مواد مخدر می‌تواند منجر به بروز ناهنجاری‌های اجتماعی و فرهنگی شود، که ازجمله آن‌ها می‌توان به شکاف‌های خانوادگی، افزایش فقر و کاهش بهره‌وری اقتصادی اشاره کرد (یزدانی، ۱۳۹۳: ۱۲۸)؛ علاوه‌براین، استفاده گسترده از مواد مخدر می‌تواند نارضایتی‌های اجتماعی را افزایش داده و به مهاجرت‌های ناخواسته و جابه‌جایی‌های جمعیتی منجر شود.

۲-۲. تأثیرات اقتصادی

مواد مخدر تهدیدات قابل توجهی برای اقتصاد افغانستان دارد، که شامل پول‌شویی و تقویت اقتصاد زیرزمینی است. پول‌شویی، فرایندی است که درآمدهای حاصل از قاچاق مواد مخدر را به شکل قانونی وارد چرخه اقتصادی می‌کند و بدین ترتیب موجب بی‌ثباتی نظام مالی و اقتصادی کشورها می‌شود. این معضل می‌تواند ریسک‌های بلندمدت برای سرمایه‌گذاران ایجاد کند و در نتیجه، سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی را محدود کند (Demirboken, 2016: 121-123)؛ علاوه براین، اقتصاد زیرزمینی ناشی از مواد مخدر موجب فساد، بی‌کاری و ناپایداری اقتصادی می‌شود، که به کاهش تولیدات کشاورزی قانونی و تهدید امنیت غذایی منجر می‌شود. وابسته‌گی به این اقتصاد

غیررسمی می‌تواند منجر به تضعیف بخش‌های قانونی اقتصاد و افزایش فقر و نابرابری اجتماعی گردد (Cordesman, 2022: 17).

۲-۳. تأثیر بر امنیت ملی

قاچاق مواد مخدر یکی از منابع اصلی تأمین مالی گروه‌های تروریستی و جنایت‌کار است، که تهدیدی جدی برای امنیت ملی کشورها ایجاد می‌کند. این معضل می‌تواند به بحران‌های امنیتی گسترده منجر شود و تهدیدات امنیتی از سطح ملی فراتر رفته و به تهدیدهای منطقه‌ای و جهانی تبدیل گردد. تجارت مواد مخدر نه تنها در تقویت گروه‌های تروریستی نقش دارد، بل که موجب فساد در نهادهای دولتی، کاهش مشروعیت حکومت‌ها و باعث تقویت گروه‌های مسلح و قاچاق‌چیان می‌شود (Corti, 2009: 48-49).

۲-۴. تأثیر بر روابط بین‌الملل

مواد مخدر به عنوان یک چالش جهانی نیازمند همکاری‌های مؤثر بین‌المللی است. این چالش نه تنها تأثیرات منفی بر امنیت ملی افغانستان دارد، بل که بر امنیت و ثبات جهانی نیز اثرگذار است. برای مقابله با این بحران، همکاری‌های بین‌المللی و تقویت استراتژی‌های جامع ضروری است تا از یک سو تأثیرات منفی مواد مخدر کاهش یابد و از سوی دیگر امنیت و ثبات جهانی حفظ گردد (Kutty, 2014: 143-145).

درآمد حاصل از تجارت مواد مخدر نه تنها گروه‌های مسلح غیرقانونی را تأمین مالی می‌کند، بل که موجب افزایش خشونت، فساد و بی‌ثباتی در کشورها می‌گردد. به عنوان نمونه، سازمان ملل در گزارش سال ۲۰۲۲ م. خود اعلام کرد که اقتصاد مبتنی بر مواد مخدر، تأثیر مستقیمی بر ادامه نامنی و کاهش توسعه پایدار در کشورها دارد.

در سطح بین‌المللی، تلاش‌هایی مانند برنامه مبارزه با مواد مخدر سازمان ملل، همکاری‌های منطقه‌ای مانند ابتکار سه‌جانبه ایران، افغانستان و پاکستان، و عملیات‌های مشترک با کشورهای اروپایی و آمریکایی برای کاهش تولید و قاچاق مواد مخدر انجام شده است؛ با این حال، چالش‌هایی همچون فساد اداری و نبود آلترناتیوهای اقتصادی برای کشاورزان افغان، مانع از موفقیت کامل این برنامه‌ها شده است. برای دستیابی به نتایج بهتر، لازم است که استراتژی‌های جامع‌تری از جمله حمایت از کشاورزی جای‌گزین، توسعه اقتصادی پایدار، افزایش توان‌مندی‌های نهادهای امنیتی افغانستان و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و جهانی در دستور کار قرار گیرد. تنها از طریق چنین

اقداماتی می‌توان اثرات مخرب مواد مخدر را کاهش داده و گامی به‌سوی امنیت و ثبات پایدار در افغانستان و جهان برداشت.

۳. نقش دست‌گاه دیپلماسی در مبارزه با مواد مخدر

در سال ۲۰۲۲ م، امارت اسلامی افغانستان فرمان ممنوعیت کشت مواد مخدر را صادر کرده است. تجربه‌های موفق جهانی نشان می‌دهند که مقابله با اعتیاد نیازمند برنامه‌هایی است که درمان دارویی، حمایت اجتماعی - اقتصادی و کاهش خطر مصرف را شامل می‌شود (Byrd, 2004:101). علاوه‌براین، نبود زیرساخت‌های صحتی، ورزشی و اقتصادی برای درمان معتادان و عدم ارائهٔ راه‌کارهای معیشتی جای‌گزین برای کشاورزان، اجرای موفق سیاست‌های ضد مواد مخدر را دشوارتر خواهد کرد. برای رسیده‌گی به این چالش‌ها، همکاری منطقه‌یی و بین‌المللی ضروری است. جذب کمک‌های بین‌المللی، ایجاد اقتصاد جای‌گزین و افزایش آگاهی عمومی دربارهٔ آسیب‌های مواد مخدر از جمله راه‌کارهای اساسی هستند. دست‌گاه دیپلماسی افغانستان در این میان می‌تواند از طریق جلب حمایت‌های مالی و فنی، تعامل با نهادهای بین‌المللی و اجرای راهبردهای چندجانبه، نقشی کلیدی در کاهش تولید، قاچاق و مصرف مواد مخدر ایفا کند. نقش دست‌گاه دیپلماسی افغانستان در مبارزه با مواد مخدر چندبعدی و پیچیده است و شامل جنبه‌های کلیدی زیر می‌شود:

- ایجاد و تقویت روابط با کشورهای منطقه‌یی و جهانی برای جلب حمایت‌های مالی و فنی در زمینهٔ مبارزه با مواد مخدر؛

- تعامل با نهادهای بین‌المللی برای طراحی و اجرای برنامه‌های توسعهٔ پایدار و ارائهٔ راه‌کارهای معیشتی جای‌گزین برای کشاورزان افغان؛

- استفاده از ظرفیت‌های دیپلماسی عمومی برای آگاهی‌بخشی به جامعهٔ جهانی دربارهٔ تأثیرات منفی مواد مخدر و تشویق به همکاری مشترک؛

- جلوگیری از استفادهٔ منابع مالی حاصل از قاچاق مواد مخدر در تقویت گروه‌های تروریستی و شبکه‌های جنایت‌کار؛

- همکاری با کشورهای هم‌سایه برای کنترل مرزها و کاهش جریان قاچاق مواد مخدر.

۴. تقویت همکاری و دیپلماسی منطقه‌یی

افغانستان به دلیل موقعیت جغرافیایی و هم‌مرزی با کشورهای کلیدی منطقه، نقشی محوری در مبارزه با تولید و قاچاق مواد مخدر ایفا می‌کند. تقویت همکاری‌های منطقه‌یی و دیپلماسی فعال در

این زمینه می‌تواند به کاهش تأثیرات منفی مواد مخدر بر امنیت و اقتصاد منطقه کمک کرده و زمینه توسعه پایدار را فراهم کند. دستیابی به این اهداف مستلزم تعهد جمعی کشورهای منطقه و جامعه بین‌المللی است (Byrd, 2004: 102). افغانستان می‌تواند از ظرفیت‌های دیپلماسی برای تقویت همکاری‌های منطقه‌یی بهره گیرد. این همکاری‌ها شامل تبادل اطلاعات، کنترل مرزها و اجرای عملیات‌های مشترک علیه شبکه‌های قاچاق است. ایجاد ایستگاه‌های نظارتی در مرزها و هماهنگی امنیتی با کشورهای هم‌سایه از جمله ایران، پاکستان، تاجیکستان و ازبکستان می‌تواند به شناسایی و نابودی شبکه‌های قاچاق کمک کند (Kutty, 2014:147). یکی از راهبردهای کلیدی کاهش تقاضای جهانی برای تریاک و مشتقات آن از طریق تعاملات بین‌المللی و ارائه بدیل‌های معیشتی برای کشاورزان است. برنامه‌های توسعه پایدار شامل ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی، ارائه فرصت‌های شغلی جای‌گزین و حمایت از مناطق آسیب‌پذیر می‌تواند تولید خشخاش را به‌طور مؤثر کاهش دهد. این اقدامات هم‌چنین به بهبود شرایط اجتماعی و اقتصادی مناطق تولید خشخاش کمک می‌کند (Rinaldi, 2024: 775-779).

شبکه‌های قاچاق مواد مخدر ارتباط مستقیمی با جرایم سازمان‌یافته و تروریسم دارند. تبادل اطلاعات و تجربیات میان کشورهای منطقه می‌تواند به شناسایی و نابودی کارتل‌ها کمک کرده و زمینه تصویب قوانین سخت‌گیرانه‌تر را فراهم کند؛ علاوه‌براین، همکاری در انتقال فناوری‌های پیش‌رفته و ارائه آموزش‌های تخصصی به نیروهای امنیتی می‌تواند ظرفیت‌های عملیاتی افغانستان و کشورهای هم‌سایه را تقویت کند (Blanchard, 2007: 95). دیپلماسی افغانستان باید بر بهره‌گیری از فرصت‌های سازمان‌های منطقه‌یی، مانند سازمان همکاری‌های شانگهای، سازمان همکاری اقتصادی ایکو و سازمان همکاری اسلامی متمرکز باشد. این سازمان‌ها می‌توانند بستری برای جلب حمایت‌های مالی و سیاسی و اجرای برنامه‌های مشترک در زمینه کنترل مرزها و کاهش قاچاق مواد مخدر فراهم کنند (Saghafi, 2010: 220). اختلافات مرزی میان کشورها یکی از چالش‌های عمده در مبارزه با مواد مخدر است. دیپلماسی فعال می‌تواند با کاهش تنش‌ها و ایجاد سازوکارهای مشترک برای مدیریت مرزها، عبور مواد مخدر را محدود کند. در کنار این اقدامات، طراحی و اجرای برنامه‌های درمان و بازتوانی معتادان نیز بخشی از راهبرد جامع افغانستان است، که می‌تواند به کاهش اثرات اجتماعی و اقتصادی اعتیاد کمک کند (Coyne, 2016: 107). تشویق کشورهای هم‌سایه به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های کشاورزی جای‌گزین یکی دیگر از راهبردهای مؤثر است. این اقدامات نه تنها به کاهش وابستگی به کشت خشخاش کمک می‌کند، بل که روابط اقتصادی و سیاسی میان افغانستان و کشورهای هم‌سایه را تقویت خواهد کرد (Xinwei, 2019: 198). برگزاری کنفرانس‌ها، همایش‌ها و کمپین‌های مشترک برای آگاهی‌بخشی درباره اثرات منفی مواد مخدر، می‌تواند به

تقویت تعاملات فرهنگی و اجتماعی میان افغانستان و منطقہ کمک کند. این تعاملات بہ ایجاد درک مشترک و ہم کاری بیش تر در مقابلہ با این معضل جهانی منجر خواہد شد (جلالی، ۱۳۸۹: ۵۷).

۵. ہم کاری های بین المللی

مبارزہ با مواد مخدر، بہ عنوان یک چالش جهانی نیازمند ہم کاری های مستمر و مؤثر بین المللی است. سیاست خارجی افغانستان باید با تأکید بر جلب حمایت های مالی و فنی از جامعہ جهانی در راستای کاهش تأثیرات این بحران گام بردارد. این ہم کاری ها نہ تنها بہ بہبود وضعیت داخلی کشور کمک می کنند، بل کہ تأثیرات مثبت آن در سطح منطقہ و جهان نیز نمایان خواہد شد. روی کرد فعّالانہ دیپلماتیک در این مسیر، می تواند آیندہ بی امن تر و پایدارتر برای افغانستان و منطقہ رقم بزند (Byrd, 2004: 231). ہم کاری های بین المللی در مبارزہ با مواد مخدر جای گاہ ویژہ بی در سیاست خارجی افغانستان دارد؛ چرا کہ این پدیدہ نہ تنها یک بحران ملّی، بل کہ یک معضل جهانی است کہ پیامدهای منفی آن بہ کشورهای منطقہ و جامعہ بین المللی نیز سرایت می کند. اہمیت این موضوع ایجاب می کند کہ دست گاہ دیپلماسی افغانستان روی کردی فعّالانہ در جلب حمایت های بین المللی اتخاذ نماید (Morales, 1998: 153). یکی از وظایف اساسی دست گاہ دیپلماسی افغانستان، جذب کمک های مالی، فنی و تجهیزاتی از جامعہ جهانی برای مقابلہ با بحران مواد مخدر است. این حمایت ها می توانند در زمینہ های زیر مورد استفاده قرار گیرند:

۵-۱. عضویت در توافقات، کنوانسیون ها و سازمان های بین المللی

افغانستان با پیوستن بہ توافق نامہ ها و کنوانسیون های بین المللی مرتبط با مواد مخدر، تعہد خود را بہ ہم کاری با جامعہ جهانی در این زمینہ نشان می دہد. دست گاہ دیپلماسی افغانستان می تواند از طریق عضویت در این توافق نامہ ها و کنوانسیون ها نقش مؤثری در تقویت ہم کاری های بین المللی ایفا کند و در مبارزہ با کشت و تولید مواد مخدر گام های مهمی بردارد. این اقدام بہ شیوہ های گوناگون، از جملہ کاهش تولید و قاچاق مواد مخدر در افغانستان، می تواند تأثیر گذار باشد. ہم کاری افغانستان با سازمان های بین المللی مانند سازمان ملل متحد، پولیس بین الملل (اینترپل) و سایر نہادہای مرتبط شامل تبادل اطلاعات، اجرای پروژہ های مشترک مبارزہ با مواد مخدر، آموزش و تجهیز نیروہای امنیتی افغانستان برای مقابلہ بہ تر با قاچاق چیان و اجرای برنامه های توسعہ جایگزین است، کہ بہ کشاورزان کمک می کند از تولید مواد مخدر بہ سمت فعّالیت های اقتصادی قانونی حرکت کنند. پیوستن بہ توافق نامہ ها و کنوانسیون های بین المللی نہ تنها تعہد افغانستان را در مبارزہ با مواد مخدر تقویت می کند، بل کہ فرصت های تازہ بی برای بہرہ مندی از ہم کاری و حمایت های بین المللی در این

زمینه ایجاد می‌کند. در ادامه، به بررسی برخی از این توافق‌نامه‌ها و کنوانسیون‌ها و نقش آن‌ها در مقابله با مواد مخدر پرداخته می‌شود:

۵-۱-۱. کنوانسیون واحد مواد مخدر^۴

این کنوانسیون که در سال ۱۹۶۱ م با هدف محدود کردن تولید، توزیع و مصرف مواد مخدر به مقاصد درمانی و پژوهشی به تصویب رسید، یکی از ابزارهای کلیدی در مبارزه با مواد مخدر در سطح جهانی است. پیوستن افغانستان به این کنوانسیون، تعهدات بین‌المللی این کشور را در زمینه کاهش کشت و تولید مواد مخدر تقویت می‌کند و امکان بهره‌گیری از کمک‌های فنی و مالی جامعه جهانی را فراهم می‌سازد (Don, 2014: 219).

۵-۱-۲. کنوانسیون مواد روان‌گردان^۵

این کنوانسیون به منظور کنترل و نظارت بر مواد روان‌گردان طراحی شده است و هدف آن کاهش مصرف غیرقانونی این مواد می‌باشد. با پیوستن افغانستان به این کنوانسیون، این کشور می‌تواند نظارت خود را بر تولید و توزیع مواد روان‌گردان افزایش داده و در همکاری با سایر کشورها، در راستای مبارزه با قاچاق این مواد گام‌های مؤثری بردارد (Bayer, 1989: 18-20).

۵-۱-۳. کنوانسیون مبارزه با قاچاق غیرقانونی مواد مخدر و داروهای روان‌گردان^۶

این کنوانسیون بر مبارزه با قاچاق این مواد تمرکز دارد و شامل مقرراتی برای تقویت همکاری‌های بین‌المللی در این زمینه است. پیوستن افغانستان به این کنوانسیون به این کشور این امکان را می‌دهد تا در مبارزه با قاچاق مواد مخدر با دیگر کشورها همکاری کند و از تجربیات و منابع بین‌المللی بهره‌مند شود (United Nations, 1988).

۵-۱-۴. برنامه‌های جای‌گزین معیشت^۷

این برنامه‌ها، به کشاورزان این امکان را می‌دهند که به جای کشت مواد مخدر، به کشت محصولات قانونی و سودآور روی آورند. دیپلماسی می‌تواند از طریق مذاکره با کشورهای کمک‌کننده و

⁴. Single Convention on Narcotic Drugs

⁵ Convention on Psychotropic Substances

⁶ UNODC

⁷ Alternative Development Programs

سازمان‌های بین‌المللی، حمایت‌های مالی و فنی لازم برای اجرای این برنامه‌ها را در مناطق تولید مواد مخدر جلب کند (Don, 2014: 221).

در این زمینه، یکی از مدل‌های قابل توجه، مدل کشورهای امریکای لاتین است، که با همکاری سازمان‌های بین‌المللی، برنامه‌های مشترکی برای مبارزه با تولید و قاچاق مواد مخدر اجرا می‌کنند. این کشورها با استفاده از کنوانسیون‌ها و توافقات بین‌المللی مختلف، به‌ویژه کنوانسیون‌های سازمان ملل متحد، مانند کنوانسیون ۱۹۶۱ م. مواد مخدر و کنوانسیون ۱۹۸۸ م. مبارزه با قاچاق مواد مخدر، چهارچوب قانونی و اجرایی مناسبی برای مقابله با مواد مخدر ایجاد کرده‌اند؛ علاوه‌براین، کشورهای امریکای لاتین در چهارچوب توافقات منطقه‌یی، مانند اتحاد کشورهای امریکای لاتین و سازمان کشورهای امریکایی، همکاری‌های مشترکی برای مقابله با قاچاق و تولید مواد مخدر به منظور تقویت امنیت و کاهش آثار منفی مواد مخدر در جوامع خود انجام می‌دهند (Stippel, 2020: 366-368). به‌عنوان نمونه، در کلمبیا، با حمایت سازمان ملل و کشورهای کمک‌کننده، برنامه‌های جای‌گزین معیشتی برای کشاورزان طراحی شده است، که شامل آموزش و حمایت‌های مالی برای کِشت محصولات غیرمخدر است؛ همچنین، کشورهای منطقه با اجرای برنامه‌هایی نظیر (Plan Colombia) در کنار تلاش‌های منطقه‌یی و بین‌المللی برای مقابله با شبکه‌های قاچاق مواد مخدر، به کاهش تولید و ترانزیت مواد مخدر در منطقه کمک کرده‌اند. این روی‌کردها به‌طور گسترده‌یی به‌عنوان مدل‌هایی موفق در مبارزه با مواد مخدر در سطح جهانی شناخته می‌شوند (Byrd, 2004: 288).

۵-۲. جلب حمایت کشورهای بزرگ

افغانستان می‌تواند با تأکید بر مسؤولیت اخلاقی و تعهد جهانی قدرت‌های بزرگ، حمایت‌های بیش‌تری را جلب کند. این کشورها به‌عنوان بازی‌گران کلیدی در نظام بین‌المللی، وظیفه دارند در مقابله با بحران‌های جهانی مشارکت داشته باشند. دستگاه دیپلماسی افغانستان می‌تواند از طریق جلب توجه افکار عمومی در کشورهای بزرگ به اهمیت نقش آنان در حل بحران مواد مخدر و تأثیرات مثبت آن بر امنیت جهانی، این حمایت‌ها را افزایش دهد؛ همچنین، برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی با حضور نماینده‌گان قدرت‌های بزرگ، بستری مناسب برای تقویت تعهدات آنان در مبارزه با مواد مخدر فراهم می‌کند (Jones, 2006: 116-117). مبارزه مؤثر با مواد مخدر در افغانستان مستلزم دیپلماسی فعال و کارآمد، تدوین و اجرای برنامه‌های جای‌گزین توسعه اقتصادی و ایجاد همکاری‌های امنیتی و اطلاعاتی با کشورهای بزرگ است. قدرت‌های بزرگ با بهره‌گیری از توانایی‌های مالی، فنی و دیپلماتیک خود می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌یی در کاهش تولید و قاچاق مواد

مخدر ایفا کنند. سیاست خارجی افغانستان باید با تکیه بر استراتژی‌های هم‌کاری چندجانبه و تأکید بر پیامدهای جهانی بحران مواد مخدر، زمینه جلب حمایت این کشورها را فراهم کند.

جلب حمایت از قدرت‌های بزرگ در مبارزه با این معضل، یکی از مهم‌ترین استراتژی‌های افغانستان است. این کشورها با برخورداری از قدرت اقتصادی، نظامی و دیپلماتیک می‌توانند در کاهش تأثیرات این بحران جهانی نقش به‌سزایی داشته باشند. حمایت آنان نه تنها در حوزه مالی و فنی، بلکه در ابعاد سیاسی و دیپلماتیک نیز می‌تواند ظرفیت‌های افغانستان را برای مقابله با تولید و قاچاق مواد مخدر تقویت کند (Xinwei, 2019: 202). کشورهای بزرگ با دراختیارداشتن منابع مالی و فناوری‌های پیش‌رفته، قادرند از برنامه‌های افغانستان در زمینه مبارزه با مواد مخدر، توسعه اقتصادی جای‌گزین و تقویت نهادهای امنیتی و قضایی پشتیبانی کنند. دستگاه دیپلماسی افغانستان می‌تواند از طریق ارائه طرح‌های مشخص و زمان‌بندی‌شده به این کشورها، حمایت مالی و فنی لازم را برای اجرای برنامه‌های توسعه‌وی و امنیتی جلب کند؛ علاوه‌براین، درخواست از سازمان‌های بین‌المللی وابسته به کشورهای بزرگ، نظیر آژانس توسعه بین‌المللی ایالات متحده^{۸۸} و آژانس‌های توسعه اتحادیه اروپا، برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های توسعه اقتصادی و فناوری‌های اطلاعاتی و نظارتی، می‌تواند گام مهمی در مقابله مؤثر با شبکه‌های قاچاق باشد (Morales, 1989: 153). قدرت‌های بزرگ به دلایل امنیتی و اخلاقی، تمایل به هم‌کاری با افغانستان برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و تروریسم دارند. تشکیل ائتلاف‌های امنیتی منطقه‌یی و بین‌المللی با مشارکت این کشورها، به‌منظور تبادل اطلاعات و انجام عملیات مشترک ضد قاچاق، می‌تواند گام مؤثری در این راستا باشد؛ هم‌چنین، استفاده از فناوری‌ها و تجهیزات پیش‌رفته تأمین‌شده توسط کشورهای بزرگ و برگزاری دوره‌های آموزشی برای نیروهای امنیتی افغانستان، به تقویت توانایی‌های این کشور در مبارزه با قاچاق چیان مواد مخدر کمک شایانی خواهد کرد (امیرخیزی، ۱۳۷۸: ۵۸).

۶. جلب حمایت‌های مالی و فنی

کمک‌های فنی می‌توانند نقش مهمی در تقویت ظرفیت نهادهای دولتی و سازمان‌های غیردولتی افغانستان برای مقابله با مواد مخدر ایفا کنند. این کمک‌ها می‌توانند شامل آموزش‌های مدیریتی، تحلیل داده‌ها و استفاده از فناوری‌های نوین برای شناسایی، نابودی مزارع مواد مخدر و کنترل مرزها باشند. بهره‌برداری از تجهیزات پیش‌رفته می‌تواند کارایی عملیات‌های مبارزه با مواد مخدر را بهبود بخشد (Felbab, 2016)؛ علاوه‌براین، کمک‌های فنی و مالی می‌توانند زمینه‌ساز تقویت هم‌کاری‌های منطقه‌یی و بین‌المللی شوند. این هم‌کاری‌ها شامل تبادل اطلاعات و استراتژی‌های

موفق در مبارزہ با مواد مخدر می شود و از طریق جلب حمایت های بین المللی، امکان طراحی برنامه های پیش گیری از اعتیاد و آگاهی بخشی به جامعہ فراہم می آید (Rinaldi, 2024: 779). وجود زیرساخت های مناسب برای اجرای این برنامه ها ضروری است. کمک های بین المللی می توانند در بہبود زیرساخت های حمل و نقل، ارتباطات و خدمات صحتی نقش بہ سزایی ایفا کنند و بہ افزایش اثربخشی تلاش های افغانستان برای مقابلہ با مواد مخدر کمک کنند (دسترنج، ۱۳۹۶: ۸۴-۸۶). حمایت های فنی در تحقیقات علمی و تحلیل وضعیت مواد مخدر نیز می تواند استراتژی های مؤثری برای مقابلہ با این بحران ایجاد کند؛ درنہایت، کمک های بین المللی در تقویت مراکز بازپروری معتادان و برنامه های توان بخشی اجتماعی و اقتصادی می تواند بہ بہبود وضعیت اجتماعی و اقتصادی افغانستان کمک کند. جلب حمایت های مالی و فنی از جامعہ جهانی می تواند منابع لازم را برای توسعہ برنامه های جایگزین اقتصادی، تقویت نیروہای امنیتی و درمان معتادان فراہم کند و دیپلماسی افغانستان در این زمینہ نقشی اساسی ایفا خواهد کرد (Byrd, 2004: 283). دست گاہ دیپلماسی افغانستان از طریق استراتژی زیر کمک های بین المللی را می تواند جذب کند:

- افغانستان می تواند با بہرہ گیری از کمک های مالی کشورہای بزرگ و سازمان های بین المللی مانند سازمان ملل متحد، بانک جهانی، اتحادیہ اروپا و کشورہای ہم کار، برنامه های مؤثری برای مبارزہ با مواد مخدر طراحی و اجرا کند. این منابع مالی می توانند در حمایت از برنامه های توسعہ اقتصادی جایگزین نقش بہ سزایی ایفا کنند. بہ عنوان مثال، کشاورزان خشکسای می توانند از طریق این کمک ها بہ تولید محصولات زراعتی قانونی و پربازدہ تر تشویق شوند. چنین تغییراتی می تواند بہ کاهش وابستہ گی بہ کشت خشکسای و در نتیجہ کاهش تولید مواد مخدر در افغانستان منجر شود؛ علاوہ بر این، کمک های مالی بین المللی می توانند بہ تقویت نیروی نظامی و امنیتی افغانستان در شناسایی و انہدام شبکہ های قاچاق مواد مخدر کمک کنند. تقویت توانایی های امنیتی از طریق تجهیز نیروہا بہ فناوری های مدرن و برگزاری دورہ های آموزشی، امکان مقابلہ مؤثرتر با این شبکہ ها را فراہم می کند؛ ہم چنین، این کمک ها می توانند در توسعہ زیرساخت ها و افزایش ظرفیت های داخلی برای مقابلہ با مواد مخدر مؤثر باشند. سرمایہ گذاری در ایجاد امکانات درمانی و مراکز بازپروری برای معتادان، گامی اساسی در بہبود وضعیت اجتماعی و کاهش تقاضا برای مواد مخدر است. این اقدامات نہ تنها بہ کاهش آسیب های ناشی از اعتیاد کمک می کنند، بل کہ زمینہ را برای بازگشت معتادان بہ جامعہ و مشارکت آنان در فعالیت های اقتصادی فراہم می سازند (امیرخیزی، ۱۳۷۸: ۹۵۵)؛

- تشویق سرمایہ گذاری در پروژہ های توسعہ جایگزین، یکی از راه کارہای مؤثر برای جلب حمایت های مالی بین المللی و کاهش وابستہ گی افغانستان بہ اقتصاد مواد مخدر است. دست گاہ

دیپلماسی افغانستان می‌تواند با ترویج و معرفی این پروژه‌ها به سرمایه‌گذاران خارجی و نهادهای بین‌المللی، آنان را به مشارکت در توسعه کشاورزی جای‌گزین تشویق کند. این پروژه‌ها شامل تولید محصولات کشاورزی قانونی و پر بازده است، که به‌عنوان جای‌گزینی برای کشت خشخاش می‌توانند اجرا شوند؛ علاوه‌براین، سرمایه‌گذاری در ایجاد و توسعه صنایع کوچک و متوسط نیز می‌تواند به کاهش بی‌کاری و تقویت اقتصاد روستایی کمک کند. این صنایع ظرفیت ایجاد اشتغال برای کشاورزان و جوامع روستایی را دارند و از این طریق به کاهش وابستگی به اقتصاد مواد مخدر و ارتقای سطح زندگی مردم مناطق محروم کمک می‌کنند. دیپلماسی افغانستان همچنین می‌تواند از طریق جذب سرمایه‌گذاری برای پروژه‌های زیرساختی، مانند ساخت جاده‌ها، شبکه‌های آبرسانی و برق‌رسانی، توسعه روستایی و کاهش فقر را تسریع کند. بهبود زیرساخت‌ها نه تنها دسترسی کشاورزان به بازارهای قانونی را تسهیل می‌کند، بل که زمینه‌ساز ایجاد فرصت‌های اقتصادی جدید و پایداری توسعه در مناطق مختلف کشور می‌شود (Mansfield, 2008: 188-190)؛

– افغانستان به دسترسی به فناوری‌های پیش‌رفته نیز نیازمند است. این فناوری‌ها می‌توانند در شناسایی، پی‌گیری و انهدام شبکه‌های قاچاق مواد مخدر مؤثر باشند. استفاده از ابزارهای مدرن اطلاعاتی و نظارتی، همراه با ارتقای ظرفیت‌های فنی نیروهای امنیتی می‌تواند تأثیر به‌سزایی در کاهش تولید و توزیع مواد مخدر داشته باشد. نصب و استفاده از فناوری‌های پیش‌رفته نظارتی و راداری برای جلوگیری از عبور مواد مخدر از مرزها، تکنالوژی‌های شناسایی و ردیابی محموله‌های قاچاق، استفاده از فناوری‌های دیجیتال و الکترونیکی برای ردیابی و شناسایی محموله‌های قاچاق در داخل کشور و در مسیرهای خروجی، همچنان دسترسی به پایگاه‌های داده و اطلاعات بین‌المللی که ایجاد به دسترسی اطلاعات شبکه‌های قاچاق جهانی از طریق همکاری‌های امنیتی بین‌المللی می‌شود (Byrd, 2004: 287).

۷. ترویج برنامه‌های جای‌گزین

ترویج برنامه‌های جای‌گزین به‌عنوان یک استراتژی اساسی در کاهش تولید مواد مخدر در افغانستان به‌شمار می‌رود. بسیاری از کشاورزان افغان به دلیل فقدان فرصت‌های اقتصادی پایدار و کم‌بود زیرساخت‌ها، به کشت خشخاش روی آورده‌اند؛ لذا، اجرای برنامه‌های جای‌گزین اقتصادی می‌تواند به‌عنوان یک راه‌حل بلندمدت برای کاهش تولید مواد مخدر و بهبود شرایط اقتصادی این مناطق مطرح شود. یکی از مهم‌ترین اجزای این برنامه‌ها توسعه کشاورزی جای‌گزین است، که شامل ترویج کشت محصولات زراعی قانونی و اقتصادی، مانند زعفران، زیتون، انگور و گندم می‌شود. این محصولات با ارزش اقتصادی بالا، می‌توانند به‌عنوان گزینه‌هایی برای جای‌گزینی خشخاش در

مناطق روستایی معرفی شوند (Goodhand, 2005: 198-199). برای دستیابی به این هدف، حکومت افغانستان باید تسهیلات مالی و آموزشی را برای کشاورزان فراهم کند. آموزش‌های تخصصی در زمینه تکنیک‌های کشت پایدار و بهره‌وری از اهمیت بالایی برخوردار است؛ علاوه‌براین، تأمین بذره‌های باکیفیت و تجهیزات کشاورزی پیش‌رفته می‌تواند به کشاورزان کمک کند تا محصولاتی با ارزش اقتصادی بالا تولید کنند. در همین راستا، ایجاد بازارهای داخلی و بین‌المللی برای این محصولات از طریق تقویت زیرساخت‌ها و شبکه‌های توزیع نیز حائز اهمیت است. یکی از چالش‌های اصلی عدم دسترسی به بازارهای مناسب است، که باید از طریق توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل و ایجاد شبکه‌های توزیع مؤثر حل شود (Kienberger, 2017: 724-726). دیپلماسی افغانستان می‌تواند نقش محوری در جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و تشویق به توسعه صنایع جای‌گزین ایفا کند. از طریق همکاری با کشورهای هم‌سایه و نهادهای بین‌المللی، افغانستان می‌تواند طرح‌هایی برای صادرات محصولات کشاورزی جای‌گزین، مانند زعفران و میوه‌های خشک به بازارهای جهانی توسعه دهد. این برنامه‌ها نه تنها به کاهش وابستگی به کشت خشک‌خاش کمک می‌کنند، بل که با بهبود شرایط اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، به کاهش فقر در مناطق روستایی نیز منجر می‌شوند (Mansfield, 2006: 54)؛ باین‌حال، اجرای موفقیت‌آمیز این برنامه‌ها نیازمند روی‌کردی چندجانبه و هم‌آهنگی مستمر بین حکومت افغانستان، کشورهای هم‌سایه و نهادهای بین‌المللی است. برنامه‌ریزی دقیق و نظارت مستمر بر روند اجرای این طرح‌ها به‌ویژه در مناطق مستعد کشت خشک‌خاش ضروری است؛ در نتیجه، ترویج کشاورزی جای‌گزین و توسعه زیرساخت‌ها می‌تواند به‌عنوان یک راه‌برد جامع، هم در کاهش تولید مواد مخدر و هم در تقویت توسعه اقتصادی و اجتماعی در افغانستان نقش اساسی ایفا کند (امیرخیزی، ۱۳۷۸: ۹۵۸).

۸. افزایش هم‌کاری‌های اطلاعاتی و امنیتی

افزایش هم‌کاری‌های اطلاعاتی و امنیتی می‌تواند یکی از مؤثرترین راه‌کارها در مبارزه با قاچاق مواد مخدر در افغانستان باشد. از طریق تبادل اطلاعات و اجرای عملیات‌های مشترک با کشورهای هم‌سایه، نهادهای بین‌المللی و نیروهای امنیتی داخلی افغانستان، این کشور قادر خواهد بود تا شبکه‌های پیچیده قاچاق مواد مخدر را هدف قرار دهد و تأثیرات منفی این پدیده را کاهش دهد؛ علاوه‌براین، استفاده از فناوری‌های نوین و تقویت نیروهای امنیتی نیز به ارتقای این هم‌کاری‌ها کمک شایانی خواهد کرد. قاچاق‌چیان مواد مخدر از شبکه‌های پیچیده و گسترده‌ی بهره‌می‌برند، که معمولاً مرزهای بین‌المللی را درمی‌نوردند (Crick, 2012: 431)؛ بنابراین، برای مقابله مؤثر با این شبکه‌ها، افغانستان نیازمند هم‌کاری‌های گسترده با کشورهای هم‌سایه و جامعه بین‌المللی در زمینه

تبادل اطلاعات و انجام اقدامات امنیتی است. این همکاری‌ها می‌توانند در سطوح مختلف و در زمینه‌های اجرایی گوناگون عملی شوند:

- یکی از اقدامات کلیدی برای افزایش همکاری‌های اطلاعاتی و امنیتی، ایجاد مراکز تبادل اطلاعات مشترک بین افغانستان و کشورهای هم‌سایه است. این مراکز می‌توانند اطلاعات حیاتی در مورد شبکه‌های قاچاق، مسیرهای قاچاق و افراد دخیل در این فعالیت‌ها را جمع‌آوری و به اشتراک بگذارند. تبادل اطلاعات به‌روز در مورد قاچاق‌چیان بین‌المللی و مسیرهای قاچاق، استفاده از فناوری‌های پیش‌رفته اطلاعاتی برای ردیابی و شناسایی فعالیت‌های غیرقانونی و همچنین ایجاد سامانه‌های هم‌آهنگ اطلاعاتی بین نهادهای امنیتی افغانستان و کشورهای هم‌سایه از جمله اقدامات ضروری در این راستا هستند (جلالی، ۱۳۸۹: ۴۳-۴۵)؛

- افغانستان می‌تواند با استفاده از سازمان‌های منطقه‌ای مانند سازمان همکاری‌های شانگهای و سازمان همکاری اقتصادی ایکو، همکاری‌های امنیتی و اطلاعاتی را در سطح منطقه‌ای تقویت کند. این همکاری‌ها می‌توانند به شکل برگزاری نشست‌های منظم امنیتی و اطلاعاتی برای مقابله با قاچاق مواد مخدر و انهدام شبکه‌های جنایی منطقه‌ای صورت گیرند. از جمله این اقدامات می‌توان به تشکیل کارگروه‌های مشترک منطقه‌ای برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و تقویت همکاری‌های مرزی بین نیروهای امنیتی و مرزبانی کشورهای هم‌سایه برای جلوگیری از عبور محموله‌های مواد مخدر اشاره کرد (Saratian, 2021)؛

- افغانستان می‌تواند همکاری‌های خود را با نهادهای بین‌المللی امنیتی، هم‌چون اینترپول و یوروجاست^۹ گسترش دهد. این نهادها از قابلیت‌های بالایی در زمینه تبادل اطلاعات بین‌المللی و اجرای عملیات‌های مشترک علیه قاچاق‌چیان مواد مخدر برخوردار هستند. اینترپول، با شبکه جهانی خود قادر است اطلاعات مورد نیاز در خصوص فعالیت‌های غیرقانونی فراملی را جمع‌آوری و به سرعت به کشورهای عضو منتقل کند؛ ازسوی دیگر، یوروجاست، با تمرکز بر هم‌آهنگی و تسهیل همکاری‌های قضائی بین کشورهای مختلف، می‌تواند در پی‌گیری و محاکمه قاچاق‌چیان مواد مخدر و اعضای شبکه‌های جنایی بین‌المللی نقشی مؤثر ایفا کند؛ بنابراین، گسترش همکاری‌های افغانستان با این نهادها می‌تواند به تقویت توانایی‌های کشور در مقابله با تهدیدات ناشی از قاچاق مواد مخدر کمک شایانی نماید. این همکاری‌ها همچنین می‌توانند در زمینه ارتقای هم‌آهنگی بین نهادهای امنیتی و قضائی کشورهای مختلف در راستای مقابله با جرایم سازمان‌یافته و بین‌المللی مؤثر واقع شوند (Jenner, 2011: 908-909).

⁹ Eurojust

۹. آگاهی‌بخشی و آموزش

از طریق تلاش‌های دیپلماتیک و همکاری با نهادهای بین‌المللی و سازمان‌های غیردولتی، می‌توان برنامه‌های آموزشی و آگاهی‌بخشی را در سطح ملی و بین‌المللی ترویج داد. این برنامه‌ها می‌توانند به کاهش تقاضا برای مواد مخدر و افزایش آگاهی عمومی دربارهٔ پیامدهای منفی کشت و مصرف این مواد کمک کنند. دیپلماسی می‌تواند نقش حیاتی در کاهش تقاضا و مصرف مواد مخدر ایفا کند، به‌ویژه از طریق گسترش برنامه‌های آگاهی‌بخشی دربارهٔ مضرات مواد مخدر. دست‌گاه دیپلماسی و سیاست خارجی افغانستان با اتخاذ رویکردهای شناختی و اجتماعی می‌تواند در مبارزه با مواد مخدر مؤثر واقع شود. از طریق آموزش، افزایش آگاهی و همکاری‌های بین‌المللی، امکان تحقق اهداف مبارزه با این معضل اجتماعی فراهم می‌شود و در نتیجه شرایط به‌تری برای آیندهٔ کشور مهیا خواهد گردید (Rinaldi, 2024: 778-779). در زیر به برخی از روش‌ها و استراتژی‌های مؤثر در این راستا اشاره می‌شود:

– دست‌گاه دیپلماسی و سیاست خارجی افغانستان از طریق مذاکره با کشورها و سازمان‌های بین‌المللی می‌تواند توافق‌نامه‌های مشترک برای اجرای برنامه‌های آگاهی‌بخشی و پیش‌گیری از اعتیاد به مواد مخدر را ایجاد کرد، این توافق‌نامه‌ها می‌توانند شامل تعهدات مالی، فنی و آموزشی باشند؛ هم‌چنان برگزاری و مشارکت در کنفرانس‌ها و سمینارهای بین‌المللی مرتبط با مبارزه با مواد مخدر می‌تواند فرصت‌های مناسبی را برای تبادل تجربیات و به‌ترین روش‌ها فراهم کند. این رویدادها می‌توانند به افزایش آگاهی عمومی و تخصصی دربارهٔ مضرات مواد مخدر کمک کنند. از طریق هم‌کاری با رسانه‌های بین‌المللی و سازمان‌های غیردولتی می‌توان کمپاین‌های رسانه‌یی گسترده را برای آگاهی‌بخشی دربارهٔ مضرات مواد مخدر راه‌اندازی کرد. این کمپاین‌ها می‌توانند شامل تبلیغات تلویزیونی، رادیویی، اینترنتی و شبکه‌های اجتماعی باشند؛ هم‌چنان دست‌گاه دیپلماسی از طریق توافقات و مذاکرات با شرکت‌های کلان رسانه‌های اجتماعی (فیس‌بوک، ایکس، گوگل، اینستاگرام، تلگرام و ...) به‌کارگیری از پلتفرم‌های این رسانه‌های اجتماعی برای دسترسی به جوانان و افزایش آگاهی آن‌ها دربارهٔ پیامدهای مصرف مواد مخدر (saratian, 2021: 281). الگوبرداری از تجربیات موفق سایر کشورها در زمینهٔ اجرای برنامه‌های آگاهی‌بخشی دربارهٔ مضرات مواد مخدر می‌تواند بسیار مفید و مؤثر باشد؛ بسیاری از کشورها تجربیات ارزش‌مندی در این زمینه دارند، که می‌توان از آن‌ها بهره‌برداری کرد.

۱۰. نتیجه‌گیری

سیاست خارجی و دست‌گاه دیپلماسی افغانستان در مبارزه با بحران مواد مخدر نقش کلیدی دارند. این نقش از طریق تقویت همکاری‌های بین‌المللی و منطقه‌یی، توسعهٔ روابط با کشورهای هم‌سایه،

استفاده مؤثر از معاهدات بین‌المللی و جذب کمک‌های فنی و مالی می‌تواند تحقق یابد. تولید و قاچاق مواد مخدر بر افغانستان تأثیر خواهد گذاشت. دستگاه دیپلماسی افغانستان باید با ارتقای ظرفیت‌های خود، مانند آموزش تخصصی و تقویت کادر دیپلماتیک، در مذاکرات و توافقات بین‌المللی تأثیرگذار باشد؛ همچنین، همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای مسیر ترانزیت (مانند ایران، پاکستان و کشورهای آسیای میانه) و نهادهای بین‌المللی (مانند سازمان ملل متحد) برای اجرای برنامه‌های مشترک ضد مواد مخدر از اهمیت بالایی برخوردار است. این همکاری‌ها می‌توانند به کاهش قاچاق مواد مخدر، تقویت نهادهای امنیتی و قضایی داخلی و ایجاد فرصت‌های شغلی جای‌گزین برای کشاورزان کمک کنند؛ در نهایت، افغانستان باید تصویر خود را در سطح بین‌المللی به‌عنوان یک شریک فعال در مبارزه جهانی با مواد مخدر تقویت کند. پژوهش‌های آینده می‌توانند با تحلیل دقیق‌تر موانع و راه‌کارها، راه‌نمایی‌های عملی‌تری برای استفاده به‌تر از سیاست خارجی و دیپلماسی در این زمینه ارائه دهند.

۱۱. پیش‌نهادهای

۱. تقویت دیپلماسی چندجانبه برای مقابله با قاچاق مواد مخدر؛
۲. تشویق و تقویت کمک‌های بین‌المللی برای پروژه‌های ضد مواد مخدر؛
۳. آموزش مسؤولان در زمینه مبارزه با مواد مخدر؛
۴. مذاکرات دوجانبه با کشورهای مصرف‌کننده مواد مخدر؛
۵. ایجاد مرکز تحقیقاتی بین‌المللی در زمینه مبارزه با مواد مخدر در افغانستان؛
۶. تقویت دیپلماسی فرهنگی و رسانه‌ای برای جلب توجه جهانی.

ORCID

Aziz Ahmad Fazli

<https://orcid.org/0009-0004-1792-5170>

Muhammad Hanif Moaz

<https://orcid.org/0009-0006-6347-7983>

Khalid Ahmad Habib

<https://orcid.org/0009-0004-1091-1147>

ارجاع به این مقاله (APA):

فضلی، عزیزاحمد؛ معاذ، محمدحنیف؛ حبیب، خالداحمد. (۱۴۰۴). «نقش سیاست خارجی و دستگاه

دیپلماسی افغانستان در مبارزه با مواد مخدر». فصل‌نامه علمی - پژوهشی غالب. ۱۱۴(۱). ۴۳-۶۵.

<https://doi.org/10.58342/ghalibqj.V.14.I.1.4>

To Cite this Article (APA):

. Fazli, Aziz Ahmad; Moaz, Muhammad Hnif; Habib, Khalid Ahmad. (2025). "The Role of Afghanistan's Foreign Policy and Diplomatic Apparatus in Combating Narcotics". *Ghalib Journal*. 14(1). 43 - 65. <https://doi.org/10.58342/ghalibqj.V.14.1.1.4>

سرچشمه ها

۱. امیرخیزی، محمدرضا. (۱۳۷۸). «اقدام های جامعه بین المللی در مبارزه با مواد مخدر». مجله سیاست خارجی. ۹۵۳-۹۶۶. <http://ensani.ir/fa/article/97942>

۲. جلالی، رضا؛ الماسی، فاضل. (۱۳۸۹). «چالش های فراروی ناتو در برقراری امنیت در افغانستان». دانش نامه - (۷۸ / علوم سیاسی). ۳۹-۶۲. <https://sid.ir/paper/91286/fa>

۳. دسترنج، شهرام. (۱۳۹۶). دیپلماسی مبارزه با مواد مخدر. مشهد: آثار فکر.

۴. یزدانی، عنایت الله؛ بدخشان، مجتبی. (۱۳۹۳). «تأثیر تولید و تجارت مواد مخدر بر امنیت افغانستان (پس از سال ۲۰۰۱)». پژوهش نامه ایرانی سیاست بین الملل. ۱۱۸-۱۴۰. <https://doi.org/10.22067/jipr.v3i15.42127>

5. Bayer, I. (1989). Development of the Convention on Psychotropic Substances, 1971. Unpublished manuscript. <https://bpb-us-e1.wpmucdn.com/blogs.uoregon.edu/dist/3/14638/files/2021/08/Spring2021Volume19.pdf>

6. Byrd, W., & Ward, C. (2004). Drugs and development in Afghanistan. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/156391468740439773/pdf/30903.pdf>

7. Cordesman, A. H. (2022). Civil Half of the Afghan War: Dealing with the Political, Governance, Economics, Corruption, and Drug Threats. Center for Strategic and International Studies (CSIS). https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/171206_Afghanistan_The_Other_Half_of_the_War.pdf

8. Corti, D., & Swain, A. (2009). War on drugs and war on terror: Case of Afghanistan. Peace and Conflict Review, 3(2), 41-53. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=84d36cc7d6886ab46d8471f9a4badb24b19121f2>

9. Coyne, C. J., Blanco, A. R. H., & Burns, S. (2016). The war on drugs in Afghanistan: another failed experiment with interdiction. The Independent Review, 21(1), 95-119. <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm?abstractid=2613428>

10. Crick, E. (2012). Drugs as an existential threat: An analysis of the international securitization of drugs. International Journal of Drug Policy, 23(5), 407-414. https://www.academia.edu/download/25314931/CrickE_Drugs_as_an_existential_threat_2012.pdf

11. Demirbukan, H. (2016). Drug Money Flows and Its Links with Terrorism Financing: The Case of Afghanistan. In Countering Terrorist Recruitment in the Context of Armed Counter-Terrorism Operations (pp. 119-129). IOS Press. <https://ebooks.iospress.nl/volumearticle/42168>

12. Don, A. E. (2014). Lighten Up: Amending the Single Convention on Narcotic Drugs. Minn. J. Int'l L., 23, 213. <https://scholarship.law.umn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1278&context=mjl>

13. Felbab-Brown, V. (2016). No easy exit: Drugs and counternarcotics policies in Afghanistan. Washington DC: Brookings. <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/FelbabBrown-Afghanistan-final.pdf>

14. Goodhand, J. (2005). Frontiers and wars: the opium economy in Afghanistan. Journal of Agrarian Change, 5(2), 191-216.

[https://www.academia.edu/download/50636978/Frontiers and Wars the Opium Economy in 20161130-24006-1wtlv5m.pdf](https://www.academia.edu/download/50636978/Frontiers_and_Wars_the_Opium_Economy_in_20161130-24006-1wtlv5m.pdf)

15. Jenner, M. S. (2011). International drug trafficking: A global problem with a domestic solution. *Indiana Journal of Global Legal Studies*, 18(2), 901-927.

<https://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1465&context=ijgls>

16. Jones, S. G. (2006). Averting failure in Afghanistan. *Survival*, 48(1), 111-128.

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00396330600594306>

17. Kienberger, S., Spiekermann, R., Tiede, D., Zeiler, I., & Bussink, C. (2017). Spatial risk assessment of opium poppy cultivation in Afghanistan: integrating environmental and socio-economic drivers. *International Journal of Digital Earth*, 10(7), 719-736

https://scholar.google.com/scholar?output=instlink&q=info:kxwwGLQ7KcJ:scholar.google.com/&hl=en&as_sdt=0,5&scilfp=7412231606744154485&oi=lle

18. Kuty, S. N. (2014). Iran's Continuing Interests in Afghanistan. *The Washington Quarterly*, 37(2), 139-156. <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm?abstractid=2463490>

19. Mansfield, D., & Pain, A. (2008). Counter-narcotics in Afghanistan: The failure of success?. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit. <https://gisf.ngo/wp-content/uploads/2014/09/0020-Mansfield-Pain-2008-Counter-narcotics-in-Afghanistan8.pdf>

20. Mansfield, D. (2006). Responding to the challenge of diversity in opium poppy cultivation in Afghanistan. *Introduction And Overview*, 47. <https://documents1.worldbank.org/curated/es/151161467996726308/pdf/389310AF0Drug0industrv0Nov200601PUBLIC1.pdf#page=55>

21. Mejía, D., & Restrepo, P. (2008). The war on illegal drug production and trafficking: An economic evaluation of Plan Colombia. *Documento CEDE*, (2008-19). <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm?abstractid=1485690>

22. Modebadze, V. (2022). Afghanistan under Taliban: a new regime poses a threat to international stability. *Journal of Liberty and International Affairs*, 8(1), 277-291. <https://e-jlia.com/index.php/jlia/article/download/488/282>

23. Morales, W. Q. (1989). The war on drugs: a new US national security doctrine?. *Third World Quarterly*, 11(3), 147-169. https://www.researchgate.net/profile/Waltraud_Morales/publication/261578921_The_war_on_drugs_A_new_US_national_security_doctrine/links/54fb63b70cf270426d0dccc1a/The-war-on-drugs-A-new-US-national-security-doctrine.pdf

24. Rinaldi, M., Pedrason, R., & Wirajuda, M. H. (2024). Indonesia's Foreign Policy in Dealing with Non-Traditional Threats (Case Study Drugs Trafficking in Indonesia). *East Asian Journal of Multidisciplinary Research*, 3(2), 773-786. <https://journal.formosapublisher.org/index.php/eajmr/article/download/8520/8353>

25. Saghafi-Ameri, N. (2010). The "Afghan Drugs" Problem—A challenge to Iran and International security. *Iranian review of foreign affairs*, 1(2), 213-235. https://www.unodc.org/documents/islamicrepublicofiran/publications/IRIRAN/The_Afghan_Drugs_Problem_and_Iran-Saghafi-Ameri-2010.pdf

26. Stepanova, E. (2012). Illicit drugs and insurgency in Afghanistan. *Perspectives on terrorism*, 6(2), 4-18. <https://jamesforest.com/wp-content/uploads/2017/04/6-2.pdf>

27. Stippel, J. A., & Serrano-Moreno, J. E. (2020). The coca diplomacy as the end of the war on drugs. The impact of international cooperation on the crime policy of the Plurinational state of Bolivia. *Crime, Law and Social Change*, 74(4), 361-380. https://www.researchgate.net/publication/341032837_The_coca_diplomacy_as_the_end_of_the_war_on_drugs_The_impact_of_international_cooperation_on_the_crime_policy_of_the_Plurinational_state_of_Bolivia

28. United Nations. (1991). *United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988: Adopted by the Conference at Its Sixth Plenary Meeting on 19 December 1988*. New York: United Nations.

29. Xinwei, L. (2019). The drug situation and the practice of drug control in Afghanistan. *Himalayan and Central Asian Studies*, 23(3/4), 194-0_4. <https://search.proquest.com/openview/debe8ba46bf97cc550c203a2d4a1bda4/1?pq-origsite=gscholar&cbl=1036373>
30. Blanchard, C. M. (2007, December). Afghanistan: Narcotics and us policy. Congressional Information Service, Library of Congress. <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA506102.pdf>

References

1. Amirkhizi, Mohammad Reza. (1999). "International Community's Measures in Combating Narcotics." *Foreign Policy Journal*, pp. 953-966. <http://ensani.ir/fa/article/97942> [In Persian]
2. Jalali, Reza; Almasi, Fazel. (2010). "Challenges Facing NATO in Establishing Security in Afghanistan." *Daneshnameh (Political Science)*, (78), pp. 39-62. <https://sid.ir/paper/91286/fa> [In Persian]
3. Dastaranj, Shahram. (2017). *Diplomacy of Combating Narcotics*. Mashhad: Asar-e Fekr. [In Persian]
4. Yazdani, Enayatollah; Badakhshan, Mojtaba. (2014). "The Impact of Narcotics Production and Trade on Afghanistan's Security (Post-2001)." *Iranian Journal of International Politics Research*, 3(1), pp. 118-140. <https://doi.org/10.22067/jipr.v3i15.42127> [In Persian]
5. Bayer, I. (1989). Development of the Convention on Psychotropic Substances, 1971. Unpublished manuscript. <https://bpb-us-e1.wpmucdn.com/blogs.uoregon.edu/dist/3/14638/files/2021/08/Spring2021Volume19.pdf>
6. Byrd, W., & Ward, C. (2004). Drugs and development in Afghanistan. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/156391468740439773/pdf/30903.pdf>
7. Cordesman, A. H. (2022). Civil Half of the Afghan War: Dealing with the Political, Governance, Economics, Corruption, and Drug Threats. Center for Strategic and International Studies (CSIS). https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/171206_Afghanistan_The_Other_Half_of_the_War.pdf
8. Corti, D., & Swain, A. (2009). War on drugs and war on terror: Case of Afghanistan. *Peace and Conflict Review*, 3(2), 41-53. <https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=84d36cc7d6886ab46d8471f9a4badb24b19121f2>
9. Coyne, C. J., Blanco, A. R. H., & Burns, S. (2016). The war on drugs in Afghanistan: another failed experiment with interdiction. *The Independent Review*, 21(1), 95-119. <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm?abstractid=2613428>
10. Crick, E. (2012). Drugs as an existential threat: An analysis of the international securitization of drugs. *International Journal of Drug Policy*, 23(5), 407-414. https://www.academia.edu/download/25314931/CrickE_Drugs_as_an_existential_threat_2012.pdf
11. Demirbukan, H. (2016). Drug Money Flows and Its Links with Terrorism Financing: The Case of Afghanistan. In *Countering Terrorist Recruitment in the Context of Armed Counter-Terrorism Operations* (pp. 119-129). IOS Press. <https://ebooks.iospress.nl/volumearticle/42168>
12. Don, A. E. (2014). Lighten Up: Amending the Single Convention on Narcotic Drugs. *Minn. J. Int'l L.*, 23, 213. <https://scholarship.law.umn.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1278&context=mjil>
13. Felbab-Brown, V. (2016). No easy exit: Drugs and counternarcotics policies in Afghanistan. Washington DC: Brookings. <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/FelbabBrown-Afghanistan-final.pdf>
14. Goodhand, J. (2005). Frontiers and wars: the opium economy in Afghanistan. *Journal of Agrarian Change*, 5(2), 191-216. https://www.academia.edu/download/50636978/Frontiers_and_Wars_the_Opium_Economy_in_20161130-24006-1wtlv5m.pdf

15. Jenner, M. S. (2011). International drug trafficking: A global problem with a domestic solution. *Indiana Journal of Global Legal Studies*, 18(2), 901-927. <https://www.repository.law.indiana.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1465&context=ijgl>
16. Jones, S. G. (2006). Averting failure in Afghanistan. *Survival*, 48(1), 111-128. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00396330600594306>
17. Kienberger, S., Spiekermann, R., Tiede, D., Zeiler, I., & Bussink, C. (2017). Spatial risk assessment of opium poppy cultivation in Afghanistan: integrating environmental and socio-economic drivers. *International Journal of Digital Earth*, 10(7), 719-736. https://scholar.google.com/scholar?output=instlink&q=info:kxwwGLQ7KcJ:scholar.google.com/&hl=en&as_sdt=0,5&scillfp=7412231606744154485&oi=lle
18. Kutty, S. N. (2014). Iran's Continuing Interests in Afghanistan. *The Washington Quarterly*, 37(2), 139-156. <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm?abstractid=2463490>
19. Mansfield, D., & Pain, A. (2008). Counter-narcotics in Afghanistan: The failure of success?. Kabul: Afghanistan Research and Evaluation Unit. <https://gisf.ngo/wp-content/uploads/2014/09/0020-Mansfield-Pain-2008-Counter-narcotics-in-Afghanistan8.pdf>
20. Mansfield, D. (2006). Responding to the challenge of diversity in opium poppy cultivation in Afghanistan. Introduction And Overview, 47. <https://documents1.worldbank.org/curated/es/151161467996726308/pdf/389310AF0Drug0industr0Nov200601PUBLIC1.pdf#page=55>
21. Mejia, D., & Restrepo, P. (2008). The war on illegal drug production and trafficking: An economic evaluation of Plan Colombia. Documento CEDE, (2008-19). <https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm?abstractid=1485690>
22. Modebadze, V. (2022). Afghanistan under Taliban: a new regime poses a threat to international stability. *Journal of Liberty and International Affairs*, 8(1), 277-291. <https://e-jlia.com/index.php/jlia/article/download/488/282>
23. Morales, W. Q. (1989). The war on drugs: a new US national security doctrine?. *Third World Quarterly*, 11(3), 147-169. https://www.researchgate.net/profile/Waltraud_Morales/publication/261578921_The_war_on_drugs_A_new_US_national_security_doctrine/links/54fb63b70cf270426d0dccc1a/The-war-on-drugs-A-new-US-national-security-doctrine.pdf
24. Rinaldi, M., Pedrason, R., & Wirajuda, M. H. (2024). Indonesia's Foreign Policy in Dealing with Non-Traditional Threats (Case Study Drugs Trafficking in Indonesia). *East Asian Journal of Multidisciplinary Research*, 3(2), 773-786. <https://journal.formosapublisher.org/index.php/eajmr/article/download/8520/8353>
25. Saghafi-Ameri, N. (2010). The "Afghan Drugs" Problem—A challenge to Iran and International security. *Iranian review of foreign affairs*, 1(2), 213-235. https://www.unodc.org/documents/islamicrepublicofiran/publications/IRIRAN/The_Afghan_Drugs_Problem_and_Iran-Saghafi-Ameri-2010.pdf
26. Stepanova, E. (2012). Illicit drugs and insurgency in Afghanistan. Perspectives on terrorism, 6(2), 4-18. <https://jamesforest.com/wp-content/uploads/2017/04/6-2.pdf>
27. Stippel, J. A., & Serrano-Moreno, J. E. (2020). The coca diplomacy as the end of the war on drugs. The impact of international cooperation on the crime policy of the Plurinational state of Bolivia. *Crime, Law and Social Change*, 74(4), 361-380. https://www.researchgate.net/publication/341032837_The_coca_diplomacy_as_the_end_of_the_war_on_drugs_The_impact_of_international_cooperation_on_the_crime_policy_of_the_Plurinational_state_of_Bolivia
28. United Nations. (1991). United Nations Convention Against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances, 1988: Adopted by the Conference at Its Sixth Plenary Meeting on 19 December 1988. New York: United Nations.
29. Xinwei, L. (2019). The drug situation and the practice of drug control in Afghanistan. *Himalayan and Central Asian Studies*, 23(3/4), 194-0_4.

<https://search.proquest.com/openview/debe8ba46bf97cc550c203a2d4a1bda4/1?pq-origsite=gscholar&cbl=1036373>

30. Blanchard, C. M. (2007, December). Afghanistan: Narcotics and us policy. Congressional Information Service, Library of Congress. <https://apps.dtic.mil/sti/pdfs/ADA506102.pdf>
